

POPULÄRVETENSKAPLIG PRESENTATION AV FORSKNINGSPROJEKTET:

HJÄRTKÄRLSJUKDOM, BLODTRYCK, LIVSSTIL, NUTRITIONSSTATUS, DEPRESSIONER OCH INFEKTIONER SOM RISKFAKTORER FÖR DEMENSUTVECKLING HOS MYCKET GAMLA MÄNNISKOR.

Sökande: Yngve Gustafson, Professor, Överläkare, Enhetschef

Projektet har för år 2013 beviljats 70 000 i anslag från Stiftelsen Demensfonden.

Samhällets och sjukvårdens största utmaning för framtiden är den snabbt ökande andelen mycket gamla människor varav en mycket stor och ökande andel drabbas av demenssjukdomar.

Vi har i ett stort forskningsprojekt (Umeå85+/GERDA) följt ett representativt urval av mycket gamla människor (85, 90 och 95 år och äldre) i Västerbotten i Sverige och Österbotten i Finland. Totalt består databasen av ca 2500 personer 85 år och äldre som bland annat genomgått undersökningar av bl.a. blodtryck, minne, nutritionsstatus, fysisk aktivitet, depression, läkemedelsbehandling, insjuknande i stroke, hjärtinfarkt, demensutveckling, funktions och aktivitetsnedsättning och livskvalitet. Syftet med projektet är att kartlägga förekomsten av demens, depression, hjärtsjukdom och stroke hos mycket gamla människor, både hur många som insjuknar och hur många som lever i samhället med dessa sjukdomar. En annan målsättning är att studera sambanden mellan blodtrycksnivåer, blodtrycksbehandling, fysiska aktivitetsnivåer, nutritionsstatus, infektioner och tidigare hjärtkärlsjukdomars betydelse för risken att insjukna i stroke, depression och demens hos ett representativt urval av mycket gamla människor.

Betydelse: Ökade kunskaper om riskfaktorer för demensutveckling och depression hos mycket gamla människor är nödvändiga för att vi skall kunna förebygga att gamla människor i onödan drabbas av demenssjukdomar.

Projektet har det senaste året varit mycket framgångsrikt och resulterat i följande publikationer och fem doktorsavhandlingar:

Forsman AK, Nyqvist F, Schierenbeck I, Gustafson Y, Wahlbeck K. Structural and cognitive social capital and depression among older adults in two Nordic regions. *Aging Ment Health*. 2012 Apr 10. [Epub ahead of print] PMID: 22486561[PubMed - as supplied by publisher]

Hornsten C, Molander L, Gustafson Y. The prevalence of stroke and the association between stroke and depression among a very old population. *Arch Gerontol Geriatr*. 2012 May 28. [Epub ahead of print] PMID: 22647381[PubMed - as supplied by publisher]

Conradsson M, Rosendahl E, Littbrand H, Gustafson Y, Olofsson B, Lövheim H. Usefulness of the Geriatric Depression Scale 15-item version among very old people with and without cognitive impairment. *Aging Ment Health*. 2013 Jan 23. [Epub ahead of print]

Carlsson M, Håglin L, Rosendahl E, Gustafson Y. Poor Nutritional Status Is Associated with Urinary Tract Infection among Older People Living in Residential Care Facilities. *J Nutr Health Aging*. 2013;17(2):186-91. doi: 10.1007/s12603-012-0087-z.

Wallin K, Boström G, Kivipelto M, Gustafson Y. Risk factors for incident dementia in the

very old. *Int Psychogeriatr*. 2013 Jul;25(7):1135-43.

Toots A, Rosendahl E, Lundin-Olsson L, Nordström P, Gustafson Y, Littbrand H. Usual gait speed independently predicts mortality in very old people: a population-based study. *J Am Med Dir Assoc*. 2013 Jul;14(7):529.e1-6.

Mathillas J, Olofsson B, Lövheim H, Gustafson Y. Thirty-day prevalence of delirium among very old people: a population-based study of very old people living at home and in institutions. *Arch Gerontol Geriatr*. 2013 Nov-Dec;57(3):298-304.

Hornsten C, Lövheim H, Gustafson Y. The association between stroke, depression, and 5-year mortality among very old people. *Stroke*. 2013 Sep;44(9):2587-9.

Nyqvist F, Cattan M, Andersson L, Forsman AK, Gustafson Y. Social capital and loneliness among the very old living at home and in institutional settings: a comparative study. *J Aging Health*. 2013 Sep;25(6):1013-35. doi: 10.1177/0898264313497508. Epub 2013 Aug 29.

Petersson S, Mathillas J, Wallin K, Olofsson B, Allard P, Gustafson Y. Risk factors for depressive disorders in very old age: a population-based cohort study with a 5-year follow-up. *Soc Psychiatry Psychiatr Epidemiol*. 2013 Oct 8. [Epub ahead of print] PMID: 24100915

Doktorsavhandlingar där undertecknad varit handledare från projektet det senaste året:

Mia Conradsson (2012). Physical exercise and mental health among older people.

Johan Mathillas (2013). Dementia, depression and delirium in the very old.